

Tájékoztató

A párbeszédnek nemcsak az a haszna, hogy az ellentétes vélekedéseket, meggyőződéseket közelíti egymáshoz, hanem az is, hogy az elvek tisztázása közben tükröt tart a beszélgetők elé: íme, ilyen is vagy, ilyennek ismert meg beszélgető partnered. Ilyen önismeretre, elgondolkodásra készítő írás a Kortárs 1972 decemberi számában Ágh István: A madár visszajár című lírai szociográfiája, amelyben azt a folyamatot írja meg, miként újul meg szülőfalujának történelme a változó időben. Egy-két pillanatra az érdeklődés fókuszába villan a helybéli református pap arcéle (nyugodtan lehetne a katolikus plébános is, a vonások oly jellemzőek és találóak), s az ő élete kapcsán az író véleményt mond a tapasztalatai szerint lehetséges papi életformáról, életvitelről. A hívő olvasó első reflexe talán az ellenkezésé lehetne, aztán mégis arra gondolunk inkább: hasznos és jó ez az írás, hiszen megismerhetjük belőle önmagunkat, s azt is, milyen irányban kereshetjük job-

bulásunk, harmonikus beilleszkedésünk útjait.

Ugyancsak a magunk lényegének megismeréséhez nyújt segítséget Kristóf Attila regénye, a Pléhkrisztus is. Modern, érdekes mű ez, melynek nemcsak a cselekménye a fontos, hanem a morális tanítása is, melyet az evangélium nyomán így fogalmazhatnánk meg: „Ne ítélj, hogy ne ítéltessél!”

Az utóbbi évek egyik legnagyobb visszhangot keltett rádiós sorozata volt a Rapcsányi László által szerkesztett A Biblia világa, melyet nemcsak megismételt a rádió, hanem könyvformában is kiadott az MRT Minerva (s ez a kiadvány mellesleg nem lenne esélytelen indulója a legszébb kiadványok címéért folyó versengésnek sem). Az egyes szakterületek legkiválóbb művelői szólaltak meg ebben a műsorban, s a szerkesztő-riporter rendkívül ötletesen, szerencsésen megválasztott kérdései nyomán igyekeztek választ adni egyrészt arra a kérdésre, milyen volt a szentírási szövegek környezete, háttere, másrészt arra, miképp termékenyítette meg

a Biblia az emberi gondolkodás történetét. Nem ka-lauz ez a könyv, bár szerzői, Hahn Istvántól Félegyházy Józsefen át Rónay Györgyig vagy Szabolcsi Bencéig, alighanem a leghivatottabb vezetői az olvasónak. A szentírást azonban természetesen olvasni kell, nem egyszer, nem többször, hanem minden nap. De hogy a szövegek mélyebb árnyalatai is megvilágosodjanak, hogy egy sok szempont szerint összeállított kommentárral segítsük elmélyedésünket, abban a Biblia világa alighanem nélkülözhetetlen segítségünkre lehet. S ha már a nélkülözhetetlen szakkönyveknél tartunk, hadd említsük meg, hogy a Szent István Társulat kiadásában megjelent Gál Ferenc: Jézus Krisztus, a Megváltó és Nyíri Tamás: Antropológiai vázlatok című műve.

A filmtermésből a West Side Story c. amerikai musicalt (Leonard Bernstein zenéje), Zolnay Pál új magyar filmjét, a Fotográfiát, a fiatalabb korosztálynak pedig A tüzés fiász c. olasz-francia kalandfilmet ajánljuk megtekintésre, amely Robin Hood történetének újabb feldolgozása.

WINKLER MIHÁLY GYŪJTÉSÉBŐL

A Toldy Ferenc által Budán, 1857-ben kiadott Nádor-kódex bevezetésében olvashatjuk: „Azon becses nyelvemlék, mely itt egészben először lát napvilágot, néhai Winkler Mihály pécsi kanonok ajándékából az egyetemi könyvtár egyik díszé” (3. o.). A 7. 8-ban közli a „Mária Siralma” című részt. Erről a bevezető a következőket írja. „Ezen, a szent anya fájdalmait szintoly lélektani mély és való, mint költői felfogással és égető hűvvel festő darab, nem csak codexünknek, de őszves középkori irodalmunknak tán legszebb műve” (19. o.).

Két részletét mai nyelven közöljük.

„És ezután a keresztfához fordult és szívének ke-

serűségében így szólt: Ó keménységes keresztfá, aki e napon lettél Fiannak anyja, miért vetted el tőlem őt? En őt karjaimmal ölelgettem, te pedig magadhoz szorítottad kemény vasszegekkel. En őt lágy ruhába takargattam, te pedig önnön vérebe öltöztetted. En őt emlémmek tejjével ettettem, te pedig itattad ecettel és epével. Ó keménységes keresztfá, Júdas bűnösnek vallotta magát mondván: Vétkezem, elarulván az ártatlan vért. te pedig e vérről hagyod magad veresre festeni, ó keménységes keresztfá, mit tettél? Bizony nagyra bártorkodtál az Úr Krisztust magadra terítvén (szegezvén?), ki mindeneket teremtett”.

„Hátrafordult és mondtatta: Ó, én szerető Fiam, hol van az örökség, hol a jó-

ság, amit anyádnak hagytál? Hol a ház, hol a hely, ahová fejemet lehajthatnám? Hová menjek, édes-séges Fiam, nálad nélkül? Kire hagyjam árva fejem és kire bizzam magam? Íme, nem tudom.

Mikor a keresztfával szembe jutottak, a keserves Anya megállt, nézte a keresztfát. Mikor látta, hogy szent Fiánra vétéről veres színű lett, legottan a földre térdelt és mondotta: Üdvözlégy, te drágalátos szent keresztfá, te eddig az emberek számára utálatos voltál, most immár a Megváltó testének és vérének érintése által ékes lettél: mintha nemes gyönggyel, arannyal és ezüsttel ékesítették volna fel. És miként szent Fiát e világra szülvén mindenekelőtt imádtá, úgy a szent keresztet is mindenek előtt tisztelte és imádtá.”